

rette Maade, hvorpaa den skal opfattes; thi der staaer netop: „i Særdeleshed paa den Tid, da Gudstjenesten holdes“, og selv til denne Bestemmelse er knyttet den, som han i Særdeleshed har havt for Die, at der paa Søn- og Helligdage ikke maa foretages Arbejde, som viser sig udenfor Huset eller paa Gaden. Jeg havde ikke tænkt mig, at man skulde have villet angribe en Bestemmelse som denne, men jeg skal ikke gaae nærmere ind paa det; thi den Rigsdagsmand, som havde Ordet før mig, har, som det synes mig, tilstrækkelig vist det Urigtige deri; men, kaster man fremdeles Diet paa Forordningen, saa vil man finde, at den hele Række af Bestemmelser næsten gaae ud paa at indrømme Lempelser, og gaaer ud paa at fyldestgjøre det Diemed, som er udtalt i Indledningen til den, at, idet man erkjender, at der skal høvedes om den offentlige Gudstjeneste, saa maa der ikke lægges andre Indskrænkninger paa Borgerne end de, som maae ansees for at være aldeles fornødne; og jeg vil nu spørge enhver Upartist, om man ikke vil komme til den Erkjendelse, at disse Bestemmelser ere førte saa vidt, som det kan bestaae med god Orden. Tager man blot Hensyn til alle de Begunstigelser, der ere gjorte med Hensyn til Landboerne, med Hensyn til Haandværkere, hvis Næring, og Næringsbrugere, hvis Drift ikke taaler Standsning og Opsættelse, og til alle de Lempelser, der ere tilstaaede med Hensyn til Forhandling af de egentlige Livsfornødenheder, og saaledes heelt igjennem, saa troer jeg rigtignok, at man reiser en høist ugrundet Klage, naar man paa den Maade tager fat paa Forordningen. Men der er en anden Bestemmelse, som jeg i Anledning af adskillige Uttringer af den ærede Forslagsstiller fortrinnsvis maa anbefale til det ærede Things Opmærksomhed; det er den, at Forordningen vistnok indskræper de Embedsmænd, som skulle paasee dens Overholdelse, at gjøre dette med Nidkjærlighed; men i Forbindelse hermed er det ogsaa bestemt, at det skal skee med Skjønksomhed. Lovgivningen har selv anvist den Vej, hvorpaa der skal gaaes frem, og det er umuligt ved at omdanne Lovgivningen at bringe det paa det Punkt, at ikke de Embedsmænds Skjønksomhed, som skulle

bringe det til Anvendelse, maa have en afgjørende Indflydelse paa en Lov, som skal anvendes i Praxis. Man maa skrive en Lov, hvorefter man vil, saa vil det dog ikke være muligt, naar den ikke angaaer et Forhold, som man kan binde indenfor bestemte Tilstørelser eller nøie begrænde, at træffe saadanne Bestemmelser, at der ikke skulde kunde reises Klager over Mangel paa Bestemthed; det er netop den Vej, hvorpaa der skal gaaes frem, at de Embedsmænd, som skulle iværksætte Anordningen, skulle anvende dens Bestemmelser med Skjønksomhed. Jeg veed jo vistnok, som den ærede Forslagsstiller har bemærket, at der fra mange Sider føres Klager over de Indskrænkninger, som Anordningen paabyder, men jeg vil spørge den ærede Forslagsstiller, om det ikke er ganske almindeligt, at der føres Besvælinger over enhver Lovgivning, navnlig af dem, som den generer. Skulde man tage Hensyn til de Klager, som saaledes føres med Hensyn til de forskjellige Dele af Lovgivningen, saa troer jeg rigtignok, at Lovgivningsværket vilde blive høist besværligt, og man maa vistnok ved at bedømme hele dette Forhold ikke tabe af Sigte, hvorledes det staaer sig i de Lande, hvor Helligdagsanordningerne ere meget strengere og overhovedet fordre større Indskrænkninger. Det skulde dog være forunderligt, om vor Helligdagsforordning, der i Strengthed ikke nærmer sig dem, man har paa mange andre Steder, virkelig skulde kunne være en Kilde til grundet Klage, medens der paa andre Steder slet ingen Klager reiser sig. Den ærede Forslagsstiller har i sit Foredrag henledet vor Opmærksomhed paa en Klasse af Arbeidere, og navnlig forsaa vidt jeg forstod ham, Arbejderne i visse Haandværkslaug, der ere stillede paa et saadant Punkt, at man maa finde det ganske naturligt, at de synes at lide under uforholdsmæssigt strenge Indskrænkninger, fordi, som han bemærkede, deres Arbejder ere af den Natur, at de ikke kunne udføres indenfor Huset, og det er ogsaa vist, at de i den Henseende komme til at være mere uheldigt stillede end de, der i al Sikkerhed kunne udføre deres Arbejde inden lukte Døre. Men jeg troer, at man er uberettiget til saaledes at gjøre gjældende, hvad der kunde være i de Enkeltes materielle Interesse, naar det